

TienerZin: leermotivatie bij jongeren

HUB
ONTWIKKELEN
IN DIVERSITEIT

steunpunt
diversiteit
& leren

LIVING LAB MOTIVATIE

steunpunt
diversiteit
& leren

Samenwerkingsverband

HUB
ONTWIKKELEN
IN DIVERSITEIT

THEMA MOTIVATIE

Vroegtijdig schoolverlaten tegengaan door
in te zetten op motivatie

Autonome intrinsieke motivatie

= meer positieve leeruitkomsten en –
attitudes

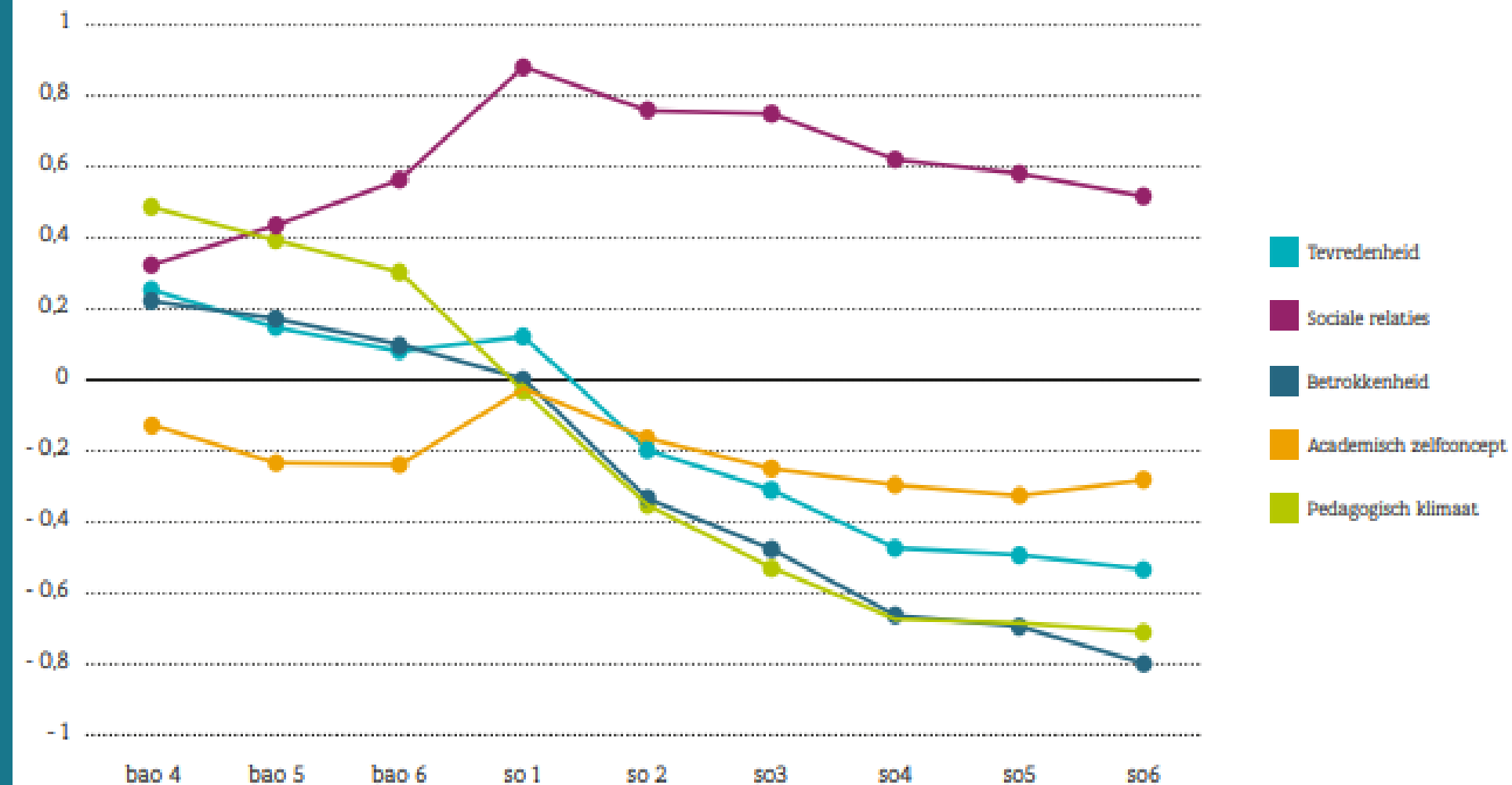
= betere studieresultaten

= algemeen psychologisch welzijn

= meer zelfstandig leren

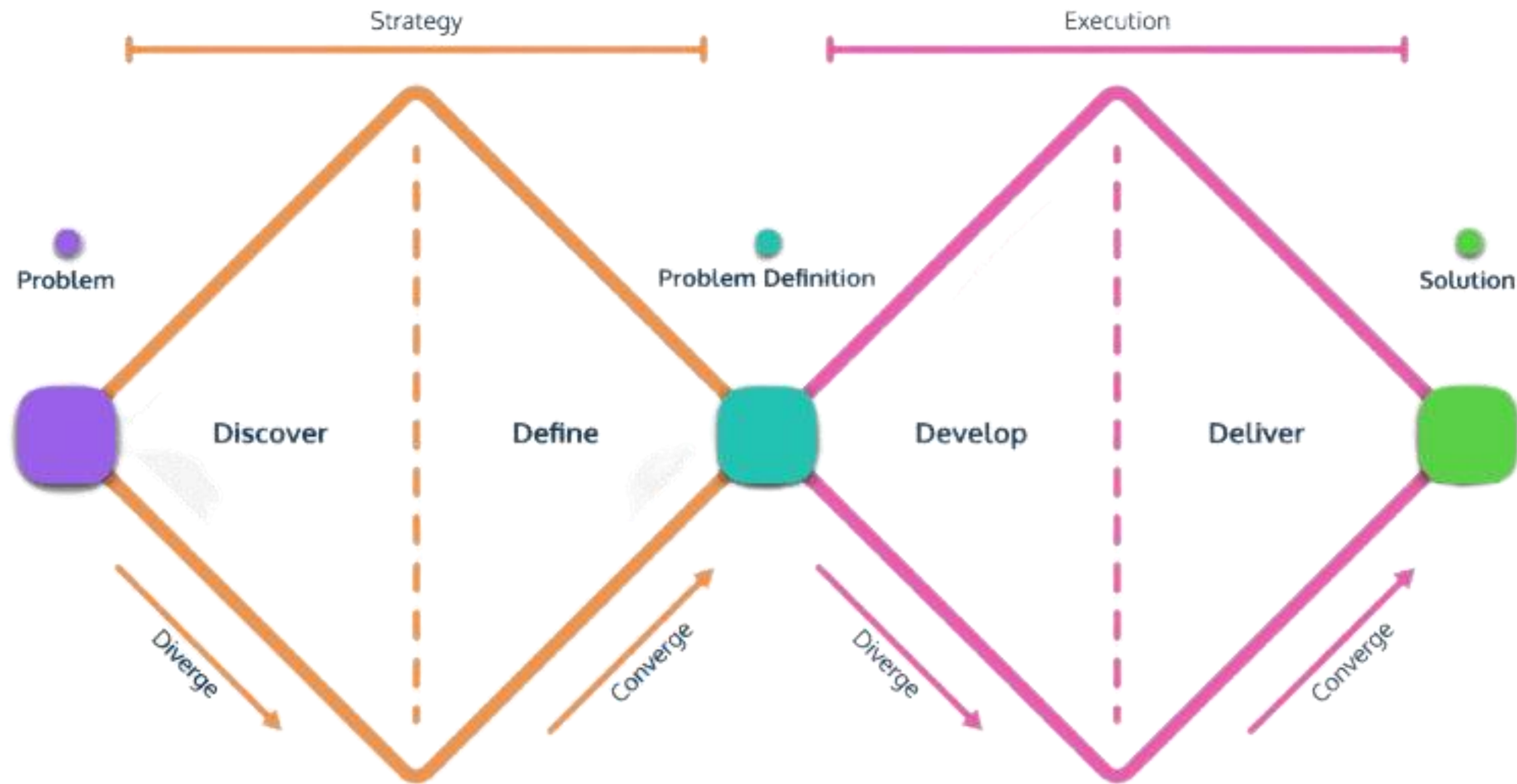
= metacognitieve vaardigheden

= doorzettingsvermogen

Bron: Rapport Vlaamse Onderwijsinspectie 2021

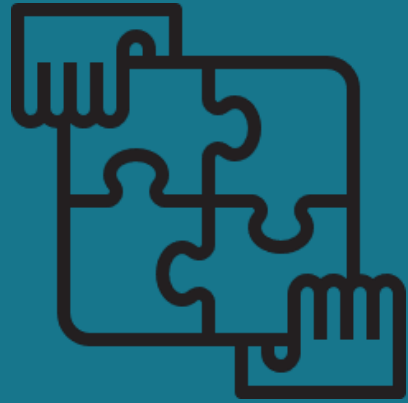
LIVING LAB

Meerwaarde living lab

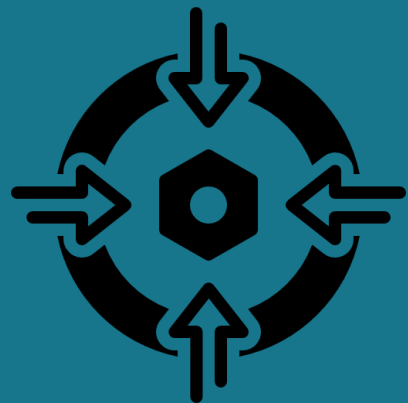
Wetenschappelijk onderbouwd x2

Co-creatie in sterk interdisciplinair netwerk

Design sprints met innovatieve methodieken

Concrete, innovatieve en wetenschappelijk onderbouwde én geëvalueerde, oplossing(en)

Verduurzaming door betrokkenheid van diverse partners

Arts-based research

*Minder talig, meer eigenaarschap, meer engagement

*Diepgang en emotie – echt in gesprek

RESULTATEN |

Op welke thema's moeten we prioritair inzetten?

SENSE OF BELONGING

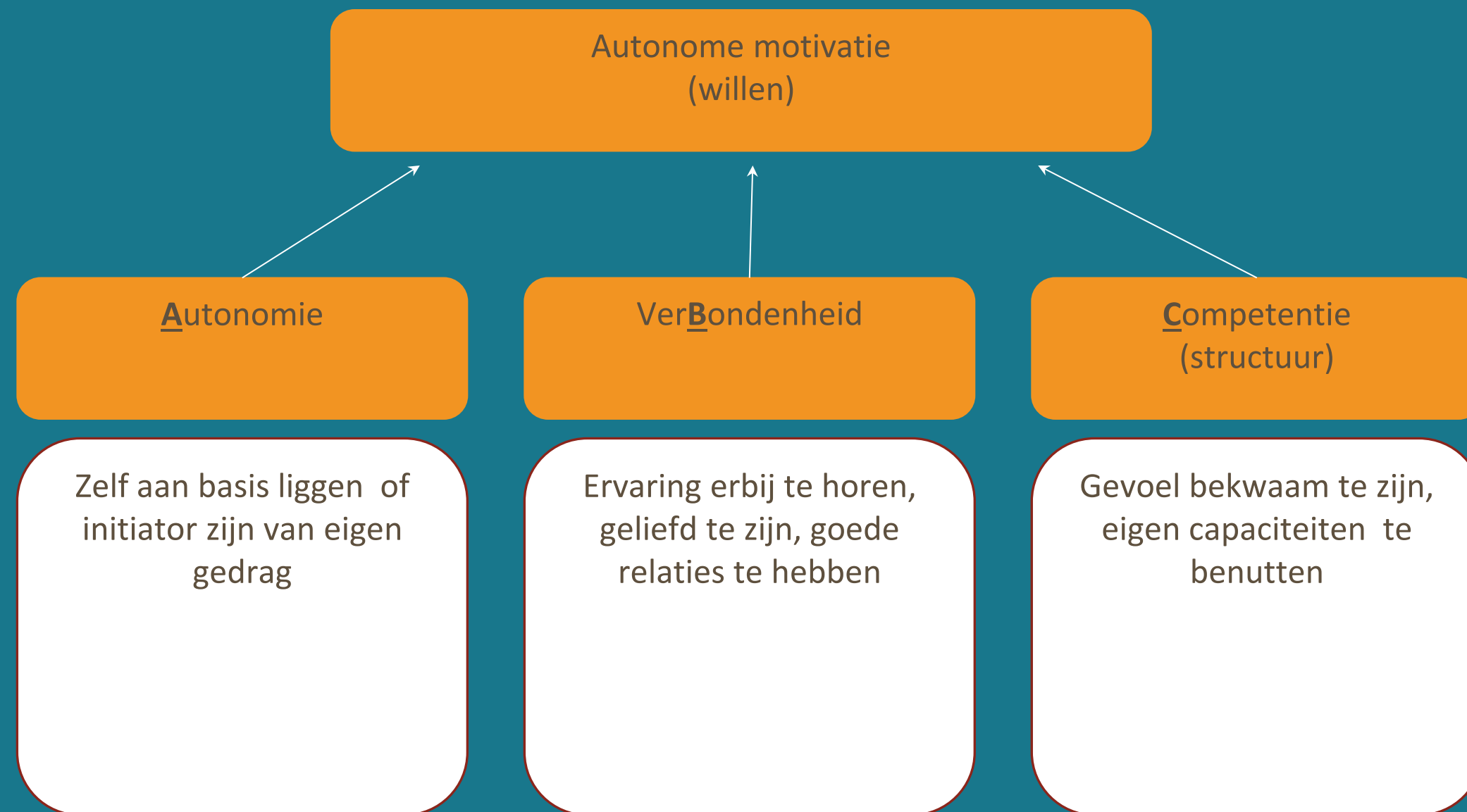
Het gevoel van (verbondenheid, erbij horen): acceptatie, waardering, inclusie en steun die studenten voelen in hun leeromgeving en het gevoel dat ze een belangrijk onderdeel zijn van het klas- en schoolgebeuren (Goodenow & Grady, 1993)

Subjectief gevoel (dat anders kan zijn in elke context) van “fitting in”, geaccepteerd worden, van waarde en respect van persoonlijke en sociale identiteiten (De Coninck, Stevens, & Vantiegheem, 2025).

THEORETISCH KADER: ZDT – ABC MODEL

Psychologische basisnoden (A, B, C) volgens ZDT

(Deci & Ryan, 2000)

RESULTATEN - EXPERIMENT |

Taal & meertaligheid

Sessie 3 – Meertaligheid

Buddyproject

Leer-Kracht

In het buddyproject Leer-kracht engageren een nieuwe Gentenaar en een leerkracht zich om gedurende drie maand (minstens) een maal per week samen voor de klas te staan. Ze werken samen als co-teachend team.

IMPACT

- Belonging- herkenning
  - uiterlijke kenmerken, diepgaander contact, appreciëren thuistaal etc.
- Meer representatief leerkrachtenteam
- Voor Irkr: co-teaching en (culturele) uitwisseling (ook didactisch), differentiëren
- Nieuwkomer: ervaring, taal, context

- * *“M. Was heel herkenbaar voor de kinderen en ze benaderden haar met vragen rond racisme, geloof etc. Iets waar wij geen ervaring mee hebben als blanke leerkracht. Z. was zo een spreekbuis en klankbord.”*
- * *“Ik had meteen gezien dat juf Z. ook Turks was en heb haar mijn voetbaltruitje van Galatasaray laten zien.”*
- * *“Leerlingen merken op 'zij spreekt een taal die ik ook kan spreken' en appreciëren zo hun eigen taal ook meer.”*

LESSONS LEARNED

Lessons learned

Vertrekken vanuit
ons hart

Nieuwsgierig en
proactief werken

Er zijn geen
'probleem'-
kinderen, enkel
'probleem'-
situaties

Hoge
verwachtingen,
samen tegen
futiliteitsgevoelens

Balanceren tussen
kader en liefde

Vorm en ontrafel
de
groepsdynamiek

Locatie: warmte,
rust, veiligheid

Vertrekken vanuit ons hart

"We moeten terug naar de basis, de jongeren zelf. We moeten vertrekken vanuit ons hart in plaats vanuit het zoveelste excel-formulier."

"Een leerkracht die oprecht
vraagt hoe het met mij gaat,
maakt mijn dag "

Verschillende jongeren, 10-14 jaar

Nieuwsgierig en proactief aan de slag

Nieuwsgierigheid als basis ingesteldheid: nieuwsgierig naar hun leefwereld, interesses, talenten, familie en vrienden, wat hen bezighoudt en hoe je dat in lessen aan bod kan laten komen

Proactief werken aan een kwalitatieve relatie loont. Zo voorkom je motivationele- en gedragsproblemen. Als je pas praat wanneer er zichtbare problemen zijn wordt het gesprek gepercipieerd als 'straf', niet 'ondersteuning'." (RESL)

Er zijn geen 'probleem'-kinderen, alleen 'probleem'-situaties

"Mijn gedrag werd altijd als problematisch bestempeld en ik werd altijd gestraft, tot ze de tijd namen om eens verder te kijken dan dat gedrag alleen. Op dat moment werd voor mijn leerkrachten duidelijk, dat dat gedrag slechts een uiting was van mijn hechtingsstoornis en situatie thuis. Neem dus de tijd om je leerlingen écht te leren kennen en kijk door dat gedrag heen."

“We laten ze niet los. Dat is
onze sterkte. We houden
vast.”

Hoge verwachtingen, samen tegen futiliteitsgevoelens

Hoe hoger de verwachtingen van de ouders én leerkrachten, hoe hoger de betrokkenheid bij de school, hoe minder kans op vroegtijdig schoolverlaten."

"Waarom mogen leerlingen de
leerkrachten niet evalueren?
Wij zitten er toch de hele dag
bij."

M, 12JAAR

Het is als leerkracht constant balanceren tussen kader en liefde

Onderzoek toont aan dat leerkrachten die zorgen voor een autonomie-ondersteunde structuur in de klas, ook zelf meer gemotiveerd voor de klas staan (doeltreffender lesgeven en hogere jobtevredenheid ervaren) en een betere relatie met de leerlingen hebben. Leerlingen zijn meer betrokken en verbonden bij wat er in de klas gebeurt en kunnen meer focussen op ontwikkeling. Deze duidelijkheid en ruimte voor autonomie, impliceert dat leerkrachten hen naar waarde schatten en ook dat motiveert (Cheon, Reeve & Vansteenkiste, 2020).

Vorm en ontrafel de groepsdynamiek

“Je wordt daar in het begin van het schooljaar samen in een groep gezet en plots ben je een klas, maar dat zijn allemaal individuen die elkaar niet kennen en plots moet dat een geheel zijn”

Leerlingen willen, net als elk van ons eigenlijk, ergens deel van uitmaken. Jongeren tonen dat ze tot een gemeenschap behoren, motiveert hen en dat heeft een positieve impact op hun welbevinden (Keppens & Vanderlinden, 2019).

Sensitief en
aandachtig zijn,
observeren: probeer
te zien, erkennen en
vertrouwen op te
bouwen

Locatie: warmte, rust, veiligheid

Leerkrachten vervullen, net als ouders, een rol in de zoektocht van kinderen naar emotionele veiligheid. Zeker als je inclusief onderwijs wil realiseren, is die emotionele veiligheid essentieel. De relatie met de leerkracht kan hierbij een bron van steun en stabiliteit vormen, waardoor de leerling de mentale ruimte krijgt om te focussen op leren (Keppens. & Vanderlinden, 2019).

“De toiletten zijn de enige plek op school waar er rust is”

“In onze school kom je langs de schuifdeur binnen”

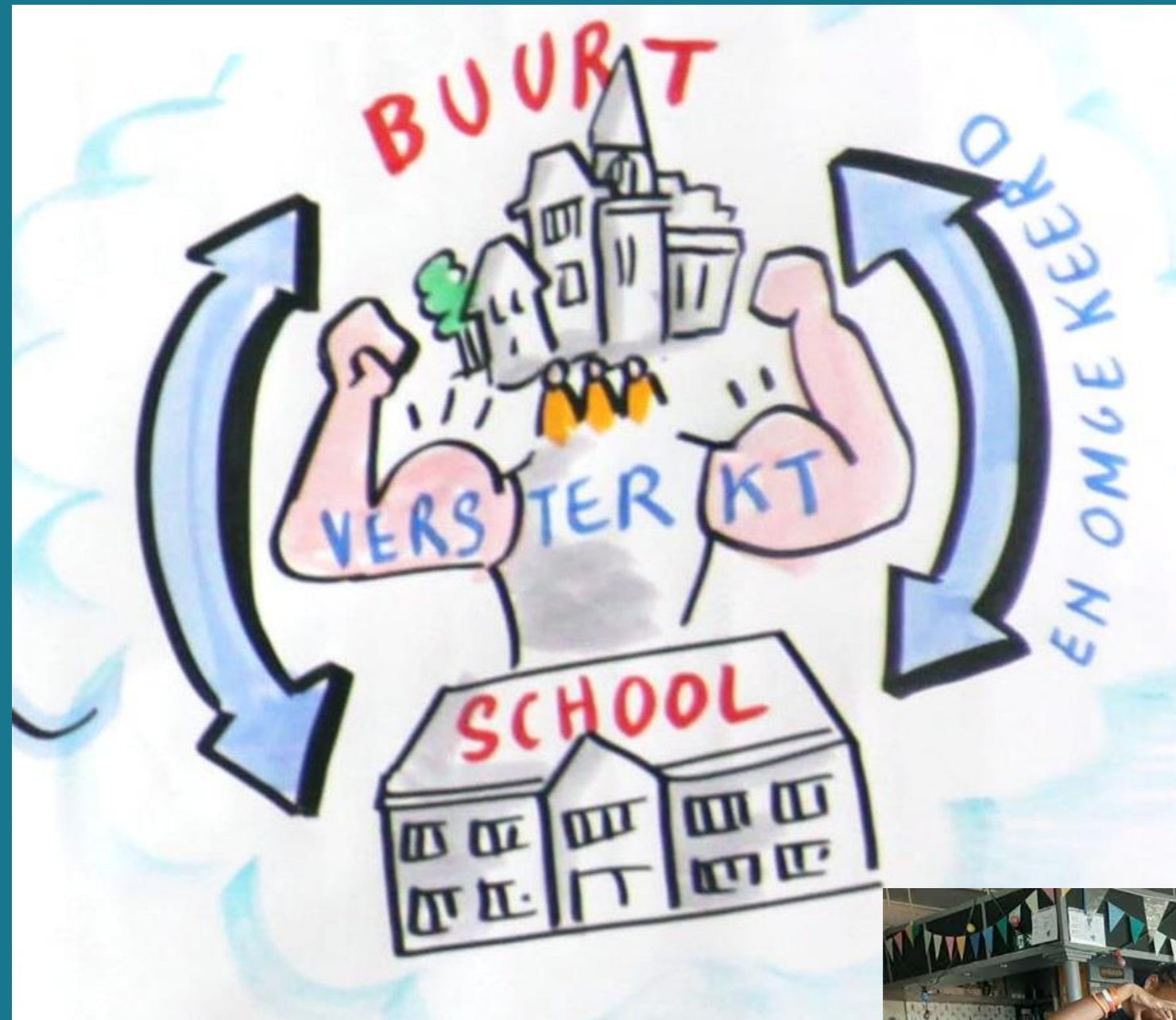

“Waarom richten we niet samen de klas in? We kiezen de kleuren, we nemen allemaal wat persoonlijke spullen mee, dat maakt het wat huislijker.”

Z., 14JAAR

A photograph of a Space Shuttle Columbia being launched from the launch pad. The shuttle is ascending vertically, leaving a massive, billowing plume of white smoke and fire behind it. The launch pad structure is visible on the left side of the frame. The sky is a deep blue, and the ground in the foreground is a flat, light-colored surface. The word "MERCI!" is overlaid in white, bold, sans-serif font in the center of the image.

MERCI!